

Innst. S. nr. 144

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

St.prp. nr. 38 (2004-2005)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av avtale av 4. juni 2004 om endring av protokoll 4, kapittel XIII til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol (ODA) av 2. mai 1992

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Bakgrunn

EFTA-statene i EØS-samarbeidet (Norge, Island og Liechtenstein), heretter kalt EFTA-statene, undertegnet 4. juni 2004 avtale om endring av protokoll 4 til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol (ODA) av 2. mai 1992.

Bakgrunnen for endringsavtalen er at EØS-komiteen 8. juni 2004 ved beslutning nr. 78/2004 og nr. 79/2004 vedtok å innlemme rådsforordning (EF) nr. 139/2004 om tilsyn med foretakssammenslutninger (fusjonsforordningen) i EØS-avtalen.

I henhold til EØS-avtalen plikter EFTA-statene å gi EFTAs overvåkningsorgan (ESA) tilsvarende kompetanse til å håndheve konkurransereglene i EØS-avtalen som Kommisjonen har til å håndheve konkurransereglene i EF-traktaten. ODA protokoll 4, kapittel XIII regulerer ESAs kompetanse til å håndheve fusjonsreglene i EØS-avtalen. Dette kapitlet må endres slik at ESA gis tilsvarende kompetanse som det Kommisjonen har etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004.

Det er kun artikkel 13 og 22 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004 som har nødvendiggjort endringer i norsk lov, mens forordningens øvrige artikler har krevd endringer i forskrift. Siden Stortingets samtykke må innhentes før Norge kan bli bundet av endringsavtalen, vil det ta noen tid før EØS-komiteens beslutning om innlemmelse av fusjonsforordningen kan tre i kraft i EØS-

området. Fordi det vil være uheldig med en lengre periode med to ulike regelverk for fusjonskontroll i EU og EØS, er rådsforordning (EF) nr. 139/2004 innlemmet i EØS-avtalen ved to separate EØS-komiteebeslutninger; én som vedrører de artiklene som kun krever forskriftsendringer og derfor kan tre tidligere i kraft, samt én som vedrører de to artiklene som krever endring i lov.

Av samme grunn er det nødvendig med to separate avtaler om endring av ODA protokoll 4 (kapittel XIII). Det er avtalen om endring av ODA vedrørende rådsforordning (EF) nr. 139/2004 artikkel 13 og 22 som legges fram i denne proposisjonen. Artikkel 13 og 22 er allerede vedtatt i norsk rett ved lov 17. desember 2004 nr. 100 om endringer i EØS-konkurranseloven. Verken EØS-konkurranseloven eller endringene til EØS-konkurranseloven er trådt i kraft. Lovendringene vil tre i kraft når EØS-komiteens beslutning nr. 79/2004 trer i kraft.

Nærmere om ODA protokoll 4, artikkel 13 og 22

ODA protokoll 4, kapittel XIII gir ESA de sentrale fullmakter til å håndheve fusjonskontrollbestemmelsene i EØS-avtalen. Artiklene speiler Kommisjonens kompetansegrunnlag etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004.

Rådsforordning (EF) nr. 139/2004 setter forbud mot å gjennomføre fusjoner som skaper eller styrker en dominerende stilling som kan føre til at effektiv konkurranse i betydelig grad hindres.

Kommisjonen har eksklusiv kompetanse til å behandle fusjoner som faller inn under fusjonsforordningen. Dersom terskelverdiene bare er oppfylt i EØS/EFTA-området, vil imidlertid ESA ha kompetanse til å behandle slike fusjoner.

Den nye artikkel 13 i ODA protokoll 4 fastsetter ESAs kompetanse ved inspeksjoner. Fullmaktene til ESA er noe utvidet i forhold til gjeldende regler.

Endringene gjør at ESAs kompetanse ved bevissikring i saker om fusjonskontroll nå samsvarer med kon-

